

č. j. SNPCS 08182/2022

7. 11. 2022

NÁVRH

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Správy Národního parku České Švýcarsko o vydání předchozího souhlasu s provozováním horolezectví na území přírodní památky Tiské stěny ve smyslu § 44 odst. 3 a § 44b zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Správa Národního parku České Švýcarsko (dále jen „Správa NP“) jako orgán ochrany přírody příslušný podle § 78 odst. 2 zákona vydává ve smyslu § 44 odst. 3 a § 44b zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně přírody“) a za použití § 171 a následujících zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, toto

opatření obecné povahy,

kterým podle čl. 4 odst. 7 nařízení Správy CHKO Labské pískovce č. 1/2013 ze dne 18. 1. 2013, kterým se zřizuje přírodní památka Tiské stěny, vydává předchozí souhlas s provozováním horolezectví na území přírodní památky Tiské stěny (dále jen „PP Tiské stěny“).

Článek 1

Předmět úpravy

1. Nařízením Správy CHKO Labské pískovce č. 1/2013 ze dne 18. 1. 2013 bylo zřízeno zvláště chráněné území PP Tiské stěny (dále jen „nařízení“). V bližších ochranných podmínkách, konkrétně v ustanovení čl. 4 odst. 7, tohoto nařízení je stanoveno, že provozovat horolezectví v PP Tiské stěny lze jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody.
2. Správa NP tímto závazným opatřením obecné povahy (dále jen „opatření“) vydává předchozí souhlas s provozováním horolezectví na území PP Tiské stěny, a to za podmínek uvedených v čl. 2 tohoto opatření.
3. Za horolezectví se pro účely tohoto opatření považuje výstup na skalní objekt technikou volného lezení (dále jen „horolezectví“). Za horolezectví se nepovažuje zdolávání volného prostoru mezi skalními objekty prostřednictvím slackline nebo provádění přeskoků.

Článek 2

Podmínky souhlasu

1. **Provozování horolezectví je povoleno celoročně na celém území PP Tiské stěny, s výjimkou horolezeckých cest uvedených v příloze, která je nedílnou součástí tohoto opatření.**

2. Každý jednotlivec, který provozuje horolezectví v PP Tiské stěny (dále jen „horolezec“), je povinen dodržovat tato **pravidla a zásady chování**:

2.1. Horolezci se budou na lezeckých objektech a v jejich okolí chovat šetrně, aby nedocházelo k poškozování přírody, tj. zejména nebudou zasahovat do porostu na skalách nebo jejich okolí, nebudou odstraňovat kameny, dřeviny, zeminu a jinou organickou hmotu ze spár, terásěk a povrchu skal, a budou dbát na čistotu a pořádek.

2.2. K přístupu ke skalním objektům budou horolezci využívat pouze značených turistických stezek a horolezeckých přístupových stezek. Tam, kde není cesta vyznačena, budou volit takový přístup ke skále, aby nedocházelo k poškozování půdního krytu a erozi.

2.3. Horolezci nebudou rušit klid a zejména nebudou rušit hnízdicí ptáky. V případě vyznačení míst hnízdění budou respektovat omezení stanovená Správou NP.

2.4. Horolezci se dále budou řídit značením v terénu umístěným Správou NP, majiteli pozemků, správci lesa a dalšími oprávněnými subjekty.

2.5. Provozovat horolezectví je povoleno pouze na suchých skalách a za denního světla.

2.6. Není povoleno používání magnesia a jiných chemických a minerálních látek.

2.7. Provozování horolezectví bude probíhat takovým způsobem, aby nedocházelo k poškozování nebo změně povrchu skal (např. dření skály při manipulaci s lanem, vysekávání chytů, poškozování voštin, popisování povrchu skály čísly, úmyslné ulamování zvětralé části skal atd.), s výjimkou umístování prvků pevného jištění.

2.8. Lézt je možno pouze ve vhodné lezecké obuvi nepoškozující povrch skal.

2.9. Jako jisticí prostředky lze používat pouze stávající fixní prostředky a textilní jisticí prostředky tak, aby nedocházelo k poškození skály a vegetace; používání jisticích prostředků poškozujících skálu je zakázáno (vklíněnce, frendy, skoby aj.). Veškeré jisticí prostředky nesmějí zůstat po výstupu na skále, tj. každý horolezec je povinen své jisticí prostředky po ukončení lezení odstranit.

3. **Není povolena tvorba nových horolezeckých cest, tzv. prvovýstupů, s výjimkou cest na skalní objekty uvedené v příloze tohoto opatření, které byly započaty před zavedením úplného zákazu prvovýstupů.**

Článek 3 Odůvodnění

Správa NP obdržela dne 10. 10. 2022 žádost Českého horolezeckého svazu, se sídlem Nádražní 29/21, 150 00 Praha 5, IČ: 00460001, zastoupeného PhDr. Boženou Valentovou na základě pověření k jednání s orgány ochrany přírody ze dne 1. 1. 2022 (dále jen „ČHS“) o vydání předchozího souhlasu s provozováním horolezectví na území PP Tiské stěny podle ustanovení čl. 4 odst. 7 nařízení.

Důvodem pro podání žádosti je fakt, že ke dni 31.12.2022 končí platnost rozhodnutí – předchozího souhlasu Správy NP vydaného formou opatření obecné povahy. Žádost obsahovala návrh podmínek včetně odůvodnění.

S ohledem na fakt, že předmět řízení se týká blíže neurčeného okruhu osob, vydává Správa NP předchozí souhlas opatřením obecné povahy v souladu s § 44b zákona a způsobem stanoveným § 171 a následujícími správního řádu.

Správa NP vycházela při vydání rozhodnutí z informací uvedených žadatelem v podané žádosti, a dále z těchto podkladů:

1. Plán péče o PP Tiské stěny (platnost 2013 - 2024)
2. Plán péče o CHKO Labské pískovce (platnost 2011 – 2025)
3. Rozhodnutí AOPK ČR, Správy CHKO Labské pískovce ze dne 25. 3. 2013 (č. j. 00374/LP/2013/AOPK).
4. Opatření obecné povahy Správy NP České Švýcarsko o vydání předchozího souhlasu s provozováním horolezectví v PP Tiské stěny ze dne 8. 3. 2018 (č.j. SNPCS 01435/2018)
5. ČHS. *Pravidla lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách (platné od 12. 6. 2020)*. Dostupné také z: <https://www.horosvaz.cz/>

PP Tiské stěny byla vyhlášena dne 10. 6. 1996 (k přehlášení a stanovení nových bližších podmínek došlo ke dni 4. 2. 2013). Předmětem ochrany přírodní památky je geomorfologicky cenné skalní město vysoké estetické hodnoty vyvinuté v kvádrových pískovcích svrchní křídly s fragmenty přírodě blízkých ekosystémů.

Plán péče o PP Tiské stěny určuje, že hlavním cílem péče je zachování jedinečného skalního města, resp. zachování geomorfologických útvarů a zbytků přírodě blízkých ekosystémů. Dalším dlouhodobým cílem je postupná podpora přirozených procesů v lesních porostech silně ovlivněných člověkem. Protože je přírodní památka intenzivně rekreačně využívána, je v neposlední řadě také nutné zajistit udržitelné využívání lokality z hlediska turistiky a horolezecké činnosti.

Zákon o ochraně přírody (viz § 36 odst. 2) stanoví, že je zakázána změna nebo poškozování přírodní památky nebo její hospodářské využívání vedoucí k jejímu poškození. Správa NP proto řešila, aby vydáním souhlasu nedošlo ke změně nebo poškození předmětné přírodní památky. Přitom se soustředila na ochranu morfologie skalního povrchu a v neposlední řadě byla řešena ochrana hnízdních lokalit zvláště chráněných druhů ptáků.

Komentář ke stanoveným podmínkám:

Ad 1 – Protože v posledních letech nebylo na území PP Tiské stěny evidováno žádné hnízdiště zvláště chráněného druhu ptáka, bylo povoleno celoroční provozování horolezectví. Při posuzování této otázky bylo také přihlédnuto k faktu, že území je celoročně přístupné pro turistickou veřejnost a území je v tomto směru intenzivně využíváno.

AD 2 - Druhá část podmínek souhlasu se týká vlastního způsobu provozování horolezectví v PP. Podmínky vychází z platných *Pravidel lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách*, které jsou mezi horolezeckou veřejností známy a akceptovány. Podmínky směřují k maximální šetrnosti ve vztahu k přírodnímu prostředí (živé i neživé části přírody).

Správa NP nepovolila používání chemických a minerálních látek, které by měly sloužit ke zvýšení tření na skalách (např. magnesium). Používání tzv. magnesia (chemické složení se liší v závislosti na výrobci) je diskutovanou otázkou i mezi horolezeckou veřejností. Správa NP má k dispozici dvě odborné práce, které se věnují vlivu magnesia na pískovec. Citované práce neodhalily závažný vliv na vnitřní chemismus pískovce spojený s následnou degradací. Na druhou stranu ale připustily změnu ve fyzikálních vlastnostech (ucpávání pórů a následná změna rychlosti vysychání povrchu pískovce, vznik trhlin apod.).

Přestože pravidla ČHS obsahují pouze doporučení nepoužívat magnesium při lezení v pískovcových oblastech, Správa NP přistupuje k dané otázce s principem předchozí

opatrnosti, protože žádná studie jednoznačně nevyloučila negativní vliv na pískovec. Magnesium je pouze podpůrný prostředek pro provozování horolezecké činnosti a je používán především při obtížnějších výstupech. Vyloučením používání magnesia při horolezecké činnosti není vyloučena činnost samá. S ohledem na širší souvislosti by mělo být v této otázce přistupováno stejným způsobem jako v sousedních chráněných územích (národní parky České a Saské Švýcarsko, NPR Kaňon Labe), kde je používání magnesia také vyloučeno.

AD 3 – Podmínka zákazu tvorby nových horolezeckých cest vychází z platného plánu péče o PP Tiské stěny. V plánu péče je uvedeno, že „dnešní rozsah tradičních horolezeckých terénů se z hlediska ochrany přírody jeví jako přípustné maximum.“ Nicméně v uplynulém období po revizi skal provedené ze strany ČHS bylo zjištěno, že v území jsou prvovýstupů navržené a schválené ještě před platností absolutního zákazu tvorby prvovýstupů v Tiských stěnách z r. 2018, které ještě nebyly dokončeny. Jedná se celkem o třináct nových cest. Správa NP vycházela ze základních zásad státní správy a z analogie, která se uplatňuje v právní praxi při změně předpisů. Při aplikaci těchto zásad lze dovodit, že pokud byl prvovýstup řádně schválený (ve smyslu vnitřních pravidel ČHS), neodporoval tehdy platným podmínkám ochrany přírody a byl započatý ještě před účinností nového opatření, je možné ho dokončit. Bylo vyhodnoceno, že dokončením předmětných prvovýstupů nedojde ke zhoršení stavu přírodní památky. Seznam prvovýstupů, u kterých je umožněno jejich dokončení, je součástí tohoto opatření.

AD doba platnosti

Žadatel navrhuje ve své žádosti povolení výjimky na dobu pěti let. Správa NP přihlédla ke stavu přírodní památky, ke známým skutečnostem (výskyt zvláště chráněných druhů živočichů apod.) a návrh žadatele přijala jako adekvátní. V průběhu doby platnosti bude Správa NP průběžně sledovat stav přírodní památky tak, aby po uplynutí doby platnosti mohla vyhodnotit vliv horolezecké činnosti, případně upravit stanovené podmínky.

Na základě výše uvedeného a za předpokladu dodržování stanovených podmínek dospěla Správa NP k závěru, že lze vydat souhlas s provozováním horolezectví v PP Tiské stěny.

V neposlední řadě byl vyhodnocen také vliv záměru na ptačí oblast Labské pískovce ve smyslu § 45g zákona.

Cílem ochrany ptačí oblasti Labské pískovce je zachování a obnova ekosystémů a stanovišť významných pro druhy ptáků, které jsou předmětem ochrany (sokol stěhovavý, chřástal polní, výr velký, datel černý), v jejich přirozeném areálu a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů v příznivém stavu z hlediska ochrany.

V tomto ohledu dospěla Správa NP k názoru, že vzhledem k charakteru činnosti a za splnění stanovených podmínek lze vyloučit závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena. V přírodní památce není evidováno hnízdiště cílových druhů ptáků.

Po posouzení žádosti a vyhodnocení dostupných podkladů rozhodla Správa NP tak, jak je uvedeno v článku 2 opatření obecné povahy.

Článek 4
Vyhodnocení připomínek uplatněných k návrhu OOP

bude doplněno po projednání

Článek 5
Rozhodnutí o uplatněných námitkách

bude doplněno po projednání

Článek 6
Účinnost a platnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky a **platí do 31. 12. 2027.**

Článek 7
Poučení

Podle § 173 odst. 2 správního řádu nelze proti opatření obecné povahy podat opravný prostředek.

Do opatření obecné povahy o vydání předchozího souhlasu s provozováním horolezectví na území přírodní památky Tiské stěny, včetně příloh a odůvodnění, může každý nahlédnout u Správy NP se sídlem v Krásné Lípě, Pražská 457/52.

Mgr. Richard Nagel

ředitel odboru veřejných vztahů

pověřen zastupováním ve funkci ředitele Správy Národního parku České Švýcarsko

Příloha:

1. Seznam horolezeckých cest, na které se nevztahuje souhlas s provozováním horolezectví v přírodní památce Tiské stěny
2. Seznam skalních objektů, na kterých je možné dokončit schválené prvovýstupy

Vyvěšeno dne:

Sejmuto dne: